

GÜÇLÜ TÜRKİYE YOLUNDA DEĞİŞEN ANAYASA MADDELERİ

Anayasa Düzenlemesi Rejim
Değişikliği Getiriyor Mu?

Bütün Yetkiler Bir Kişide
Toplanıyor Mu?

Anayasa Değişikliği İçin
Uygun Zaman Mı?

Değişiklik Gelecekte
Diktatörlüğe Gider Mi?

Kabul edilen
maddeler ve
akıllardaki
sorular...

“Hep Birlikte Türkiye olacağız”

“Şimdi milletim inşallah gerçek karar verecek. Nihai karar verecek. Bu nihai kararlar birlikte Türkiye yeni bir sıçrama noktasına ulaşacaktır. Milletimiz için hayırlı olsun. El ele vereceğiz. Bir olacağız, iri olacağız, diri olacağız, kardeş olacağız, hep birlikte Türkiye olacağız.”

**Cumhurbaşkanı
Recep Tayyip
Erdoğan**

Özellikle partili bir Cumhurbaşkanı süreci, bir defa bu işin en farklı olan yönü olacak. Bütün bunların yanında da özellikle de Türkiye'nin geleceğe yönelik çok daha performansı artıracak kararlar almasının gereğine inanıyoruz. Her ne kadar birileri 'rejim rejim' deyip duruyorsa da ki alakası yok, bu bir sistem değişikliğidir. Bu sistem değişikliği de kusura bakmasınlar daha kısa süre önce başlamış değil. Cumhuriyetimizin kuruluşuna dayanır bu iş. Cumhuriyetimizin kuruluşuna baktığımız zaman, hani ikide bir 'tek adam, tek adam' deyip duruyorlar... Cumhuriyetin kuruluşunu bilmezlerse, bunu bilmezler. Bütün bunları şöyle bir elediğimiz zaman, bu işin buralara nasıl geldiği çok açık ve net ortadadır. Şu anda da milletimizin vereceği karar, bizim için baş göz üstünedir. İnşallah bu adımı bu şekilde atacağız. 2019'da seçim yapılır, yeni partili Cumhurbaşkanı seçilir, partili Cumhurbaşkanı seçildikten sonra da kim olursa partili Cumhurbaşkanı tabii ki o kabinesini oluştururken, bağlayıcı bir niteliği olmayan bir süreçtir. Burada ağırlıklı olarak biliyorsunuz parlamentodan değil, parlamento dışı bir kabine oluşturma şansı olacağı için bu bir defa birinci derecede önem arz ediyor. İkinci derecede parlamento içinden de bu kabineye kişiler alabilir. Onu, o günün şartları belirleyecektir, ders ki o zamana kadar çok vakit var ve o güne kadar da çok çok farklı güçlü bir kabinenin oluşturulması ülkemizin menfaatine olacaktır.

Cumhurbaşkanı olarak, Cumhurbaşkanlığı üzerinde bir geleceğin hazırlandığı süreç herhalde bizi de ilgilendirecektir, düşüncelerimizi halkımızla paylaşmayı gerektirecektir diye düşünüyorum.

Halkımızın, milletimizin şu anda yani referandum ile birlikte Türkiye'de özellikle partili Cumhurbaşkanlığına sıcak baktığı ve çok da ciddi manada bir oranla bu işe yaklaştığını görüyoruz. Zaten böyle bir şey olmasa, biz böyle bir şeyin içinde de olmayız, onu da çok açık söyleyeyim.

“Artık Karar Milletimizindir”

“Milletin verdiği karar, başımız gözümüz üzerinedir. Artık karar milletimizindir.”

Anayasa değişikliğini gerçekleştirecek olan aziz Türk milletidir. Vekiller olarak bize verilen görevi yaptık. İşi asıl sahibine, millete tevdi ediyoruz. Bu konuda yetki, söz ve karar milletindir.

Şunu özellikle belirtmek isterim; Türk milleti Cumhuriyete, Cumhuriyetin değer ve kazanımlarına aşık bir millettir. Böyle engin feraseti ve basireti olan cesaret abidesi bu milletin bir ferdi olmak hepimiz için gurur vesilesidir, onur vesilesidir. Bu aziz millet 23 Nisan 1920'de bu yüce Meclisi kurdu. Bu aziz millet kahramanca bir kurtuluş mücadelesi verdi, istiklalini bizzat kendisi kazandı. Bu yüce millet 29 Ekim 1923'te Cumhuriyeti ilan etti, Cumhuriyete sahip çıktı, korudu kolladı ve büyüterek bugünlere getirdi. 15 Temmuz gecesi bu necip millet, Gazi Meclisiyle birlikte hükümetini, devletini, ülkesini canı pahasına korudu, dünyanın hayranlığını kazandı.

Cumhuriyet tarihi boyunca Türk milleti, sandık her önüne geldiğinde engin feraseti, akli ve vicdaniyla her zaman istisnasız en doğru kararı verdi. Bu anayasa değişikliği konusunda da yine en doğru kararı verecektir.

Milletimiz sandığa gidecek; aklıyla, vicdaniyla oy kullanacak, Türkiye için en doğru tercihi yapacaktır. Milletın verdiği karar en isabetli karar olacaktır. Şüphesiz millet her şeyin en iyisini bilendir.

Artık karar milletimizindir. Milletın verdiği karar, başımız gözümüz üzerinedir. Şimdiden bu anayasa değişikliğinin ülkemiz için, geleceğimiz için, Türkiye'nin aydınlık yarınları için uğurlu, kademli olmasını diliyorum.

Başbakan Binali Yıldırım

“Söz ve Karar Milletindir”

“Bundan sonrası için de söz ve karar, egemenliğin yegâne sahibi olan büyük Türk milletindedir. Aziz milletimiz TBMM’de kabul edilen anayasa değişikliğiyle ilgili iradesini gösterip hükmünü verecek ve bu herkes için bağlayıcı olup kesinlik içerecektir.”

Devlet Bahçeli
MHP Genel Başkanı

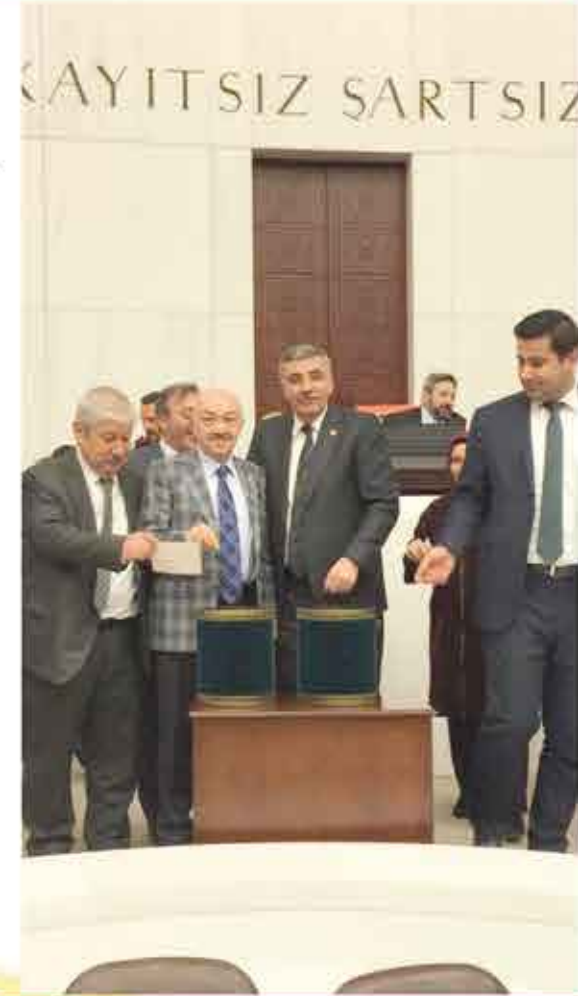
Bahse konu kanun teklifinin ikinci turu 18 Ocak 2017’de başlayıp, 21 Ocak 2017’de tamamlanmıştır. TBMM çok verimli, etkin ve yoğun bir dönem geçirmiştir. Milli iradeyi onurla temsil eden değerli milletvekili arkadaşlarım, geceli gündüzlü çalışmalarla üstlendikleri siyasi ve milli sorumluluğun gereğini yerine getirmişlerdir. Her zaman olduğu gibi bundan sonrası için de söz ve karar, egemenliğin yegâne sahibi olan büyük Türk milletindedir. Aziz milletimiz TBMM’de kabul edilen anayasa değişikliğiyle ilgili iradesini gösterip hükmünü verecek ve bu herkes için bağlayıcı olup kesinlik içerecektir.

Partimizi tutarsızlıkla suçlayanların, dün söylediklerimizle bugünkü ifade ve irademizin çeliştiğini ileri sürenlerin ne kadar yanıltıkları, ne denli art niyetli oldukları yakında tüm yönleriyle anlaşılacaktır. Milliyetçi Hareket Partisi ne ilkelere, ne ülkülerinden ne de ülkesinin emanetlerinden en ufak taviz ve dönüşü olmayan muazzam bir millet eseridir.

Milliyetçi Hareket Partisi devlet ve millet bekasını güçlendirmek, güvenceye almak, aynı zamanda milli uzlaşma ruhuyla sistem krizini bünyüten fiili açmazı bitirmek amacıyla, yüklediği tarihi görevi gönül huzuruyla ifa etmiş ve üstüne düşeni yapmıştır. Özellikle 9 Ocak’tan itibaren partimizin değerli milletvekillerinin olağanüstü bir mücadele azmi göstermeleri, her türlü tahrik ve iftiraya karşı sabır ve inançtan bir duvar örmeleri takdir edilecek bir vakarın ispatıdır. Bütün yıkıcı propaganda ve saldırılara rağmen, MHP milletvekilleri anayasa değişikliğine olumlu oy kullanarak Türkiye’nin önünü açmışlardır. İstek ve arayışımız milli huzur ve kardeşliğin tesisi, istikrar ve güvenliğin temin ve tahkimidir. İftiharla söylemek isterim ki; Bildik mahfiller aracılığıyla, sosyal medya başta olmak üzere, her zemin ve sahada telkin ve tahrik altına alınmaya çalışılan milletvekillerimiz dava adamlığının ve dik duruşun ne demek olduğunu dosta düşmana ispatlamışlardır. Bu itibarla partimizin değerli milletvekillerine yürekten teşekkür ediyor, referandumla gidecek anayasa değişikliğinin milletinize, devletimize ve geleceğimize hayırlı olmasını, yeni umutlar getirmesini, yepyeni ufuklar açmasını Rabbimden niyaz ediyorum.

“Yaklaşık bir ay süren bir çalışmalar sonucu anayasada 18 madde değiştirilmiştir. Mevcut sistem, Türkiye’yi tamamen koalisyonlara mahkum eden bir sistemdir. 1960 ile 2003 yılına kadar olan 43 yılda, tam 51 hükümet kurulmuş ve bu 51 hükümetin ortalama ömrü 10 ay sürmüştür. Sistem, 10 aylık ömrü olan hükümetlerle ülkemizin ekonomisinin kalkınmadığını ve kalkınmaya engel olduğunu bizlere göstermiştir. Geçmişe baktığımız zaman yaşanan sıkıntılar çok net bir şekilde görülmektedir. Şu an millet tarafından seçilen bir hükümet ve yine millet tarafından seçilen bir cumhurbaşkanı bulunmaktadır. Bu sebeple uygulamada ve bürokrasideki çalışmalarda sıkıntılar çıkmaktadır. Artık Türkiye’de iki başlılığın ortadan kaldırılması gerekmektedir. 15 Temmuz Hain Darbe Girişimi de bizlere şunu göstermiştir; “Milletin kaderini ancak millet tayin eder”. Biz Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak kararımızı verdik ve artık karar milletindir.”

GÜMÜŞHANE MİLLETVEKİLİ HACI OSMAN AKGÜL - GÜMÜŞHANE MİLLETVEKİLİ CİHAN PEKTAŞ

1.MADDE NEDİR?

Yargı bağımsızlığının tarafsızlığı da içerdiği vurgulanmıştır.

Oylamada 347 kabul, 132 ret oyu kullanıldı, 2 çekimser, 2 boş, 1 geçersiz oy çıktı.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin birinci maddesine göre, Anayasa’nın “Yargı yetkisi” başlığında değişikliğe gidilecek. Buna göre, yargı yetkisinin, Türk milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağına dair hüküm, “Bağımsız ve tarafsız” mahkemelerce kullanılacağı şeklinde değişecek.

2.MADDE NEDİR?

Ülkemizin nüfus artışı gözetilerek milletvekili sayısı 600’e çıkarılıyor.

Genel Kuruldaki gizli oylamaya 480 milletvekili katıldı. Oylamada 343 kabul, 133 ret oyu kullanıldı, 1 çekimser, 2 boş, 1 geçersiz oy çıktı.

Teklifin ikinci maddesiyle; Anayasa’nın 75. maddesi değiştirilerek milletvekili sayısı 550’den 600’e çıkarılmaktadır. Bu düzenleme birlikte yapılacak ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ilişkin takvimin başladığı tarihte yürürlüğe girmektedir.

TÜRKİYE’NİN ANAYASA SORUNU

Anayasalar, devleti hukukla sınırlamak için toplum tarafından hazırlanan metinlerdir. Ülkemiz siyasi tarihinde anayasalar; toplum veya temsilcileri tarafından değil, vesa-yetçi zihniyete sahip seçkinler tarafından, devleti hukukla sınırlamaktan ziyade, toplumu hizaya sokmak için hazırlanmış metinler olmuştur.

Yapılmakta olan Anayasa değişikliği ile rejim mi değişecek?

Hayır. Devletin yönetim şekli, yani rejim Cumhuriyet’tir. Yapılan anayasa değişikliğinin, devletin yönetim şekliyle bir ilgisi yoktur. Değiştirilmekte olan, Hükümet Sistemi’dir. Kullanmakta olduğumuz Hükümet Sistemi de Cumhuriyetle başlamamış, 1876’da Osmanlı döneminde başlamıştır ve süreç içinde defalarca değişikliğe uğramıştır. Bugün de, Hükümet Sistemi üzerinde kapsamlı bir değişiklik yapıyor. Selçuklu ve Osmanlıların yaptığı gibi, Türkiye’nin toplumsal yapısına ve geleneklerine uygun, özgün bir yönetim sistemi tesis ediliyor.

ERCAN ÇİMEN

Gümüşhane Belediye Başkanı

“Yeni anayasa ile yönetime tek seslilik gelecek, sistem daha hızlı işleyecek. Ülkemiz için hayati önem taşıyan projelerin bir an önce hayata geçirilmesinin önü açılacak. Halk, istediğini devlet başkanı yapabilecek. Zaman zaman Meclis’in tıkanmasına yol açan mevcut sistemden kurtulmuş olacağız. Koalisyonların olmadığı, yeni ve güçlü bir Türkiye için anayasa değişikliğini destekliyorum.

Yeni anayasanın ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

3. MADDE NEDİR?

Gençlerin siyasi arenada daha fazla yer alabilmeleri için milletvekili seçilme yaşı 18'e düşürülüyor.

Teklifin üçüncü maddesi, seçilme yaşı 25'ten 18'e indirilmesini ve askerlikle ilişkili olanların milletvekili adaylığına başvuramamasını öngörüyor. Genel Kurul'daki 3. maddenin gizli oylamasına 485 milletvekili katıldı. Oylamada 341 kabul, 139 ret oyu kullanıldı. Oylamada 3 boş, 2 geçersiz oy çıktı.

Bu değişikliğin erkekler bakımından da uygulanabilmesi amacıyla, 2. fıkrada yer alan “yükümlü olduğu askerlik hizmetini yapmamış olanlar” ifadesi “askerlikle ilişkili olanlar” şeklinde değiştirilmiştir.

Nitekim AK Parti her zaman gençlere önem vererek katılımlarını arttırıcı politikaları benimsemiş, daha önce de Anayasa'nın 76. maddesinde daha evvel 30 olan seçilme yaşı 2006'daki değişiklikte 25'e indirmiştir. Bu düzenleme yayımı tarihinde yürürlüğe girmektedir.

1982 ANAYASASI, SİSTEM KARMAŞASI İÇEREN BİR ANAYASADIR

1982 Anayasamız, hükümet modeli olarak parlamenter modeli öngörmesine karşın, bu modelle bağdaşmayacak derecede Cumhurbaşkanına geniş görev ve yetkiler vermiş, bu bağlamda Cumhurbaşkanını yürütme erki içinde görev ve yetkili kılmıştır (Anayasa madde:8.104). Buna karşın, Cumhurbaşkanının sorumsuz olduğunu öngörmüştür. Bu kurgunun tipik pratiği, Cumhurbaşkanlığı seçimlerine müdahale yolu ile vesayetçi zihniyete sahip siyaset mühendisliği kurgusudur.

Parlamenter sistemde Cumhurbaşkanlığı, ülkenin ve milletin bütünlüğünü temsil eden sembolik ve temsili yetkilerin dışında bir yetkiye sahip olmayan sorumsuz bir makamdır. İç ve dış siyasetin temel belirleyicisi, parlamentoya karşı sorumlu olan hükümet ve onun başındaki başbakandır.

1982 Anayasasını yapan askerî idare, Cumhurbaşkanlığı makamını güçlü yetkilerle donatarak parlamenter hükümet sisteminden bilinçli olarak sapmıştır. 1982 Anayasasının 8.maddesine göre yürütme yetkisi Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından kullanılır. Anayasanın 'yürütme' bölümünde Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu'na ait yetkiler ayrı ayrı sayılarak iki başlı bir yürütme öngörülmüştür.

1982 Anayasasını yapan askerî yönetimin zihnindeki devlet başkanlığı makamı, parlamenter sistemde olması gereken sembolik konumun çok ötesinde, seçilmiş devlet organları üzerinde güçlü bir vesayet rolü oynayacak, partiler üstü bir makamdı. Bu makamın da gelecekte, siyaset kökenli bir şahıs tarafından değil, tercihen eski bir asker veya silahlı kuvvetlerin güven ve onayına sahip bir sivil tarafından doldurulacağı hesaplanmıştı. Bu hesap nedeniyle 1982 Anayasası, Cumhurbaşkanına, parlamenter sistemle bağdaşmayacak genişlikte yetkiler vermiş, Anayasanın 104'üncü maddesinde, Cumhurbaşkanının, yasama, yürütme ve yargı alanına ilişkin yetkilerini ayrıntılı bir şekilde saymıştır.

Neden bugün? Ekonomiye saldırılar var. Terör her gün can alıyor. Anayasayı değiştirmenin zamanı mı şimdi? Aceleye getirilmiyor mu?

Hükümet sistemini değiştirme ihtiyacı bugün ortaya çıkmadı. Özellikle 1960'dan itibaren Türkiye bu ihtiyacı yakından hissediyor. Merhum Erbakan, merhum Türkeş, merhum Özal ve Demirel sistemin mutlaka değişmesi gerektiğini ifade ettiler ama ömürleri ve güçleri buna imkan vermedi. 15 Temmuz darbe girişimi, Türkiye'de sistemin bir an önce değişmesi gerekliliğini tekrar ortaya koydu. Bu ihtiyacın önemini daha yakından gören MHP de AK Parti'ye destek verme kararı aldı. Yani, yarım asırlık bir ihtiyacın giderilmesi için, bugün şartlar oluştu. Acelecilik yok, zira konu on yıllardır konuşuluyor ve gerekli birikim ziyadesiyle oluştu. Yeni sistem, ekonomiye yönelik saldırılarla, terör saldırılarıyla daha güçlü mücadele etmemizi, Türkiye'yi daha hızlı büyütmemizi sağlayacak.

ÜNAL YILMAZ
Kelkit Belediye Başkanı

“Yeni Anayasa artık toplumsal bir talep haline gelmiştir. Görünen o dur ki gelişen, büyüyen güçlü Türkiye'nin önünü tıkayan yegâne temel, Anayasadır. Aydınlik Türkiye'nin yarınları, devletimizin bekası için TBMM'miz tarihi bir görev yaparak Anayasa değişikliğine karar vermiştir. 'Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir' düsturuna yürekten inanıyor, Güçlü Türkiye için biz de yeni Anayasa değişikliğine EVET diyoruz.”

2007 REFERANDUMUNDA MİLLET, İRADESİNİ ORTAYA KOYMUŞ, OYUNU BOZMUŞTUR

Milletimiz; 2007 yılındaki Cumhurbaşkanlığı seçimiyle ilgili e-muhtıra ve Anayasa Mahkemesinin 367 olarak nitelenen garabet kararına karşın yapılan anayasa değişikliğini 2007 referandumunda %68,95 evet oyu ile onaylamıştır. Cumhurbaşkanının doğrudan Millet tarafından seçilmesine ilişkin düzenleme, bir taraftan vesayetçilerin müdahale zeminini ortadan kaldırmış, öte yandan hükümet modelini, Başkanlık Modeli yönünde tahkim etmiştir. Evrilen bu noktadan geriye dönüş olamaz, ilerleme bu noktada olmalıdır.

4.MADDE NEDİR?

Bakanlar Kurulu, meclisin oluşmasından sonra teşekkül etmektedir. Madde ile yasama ve yürütme kurumlarının aynı anda oluşması sağlanmaktadır.

Genel Kuruldaki gizli oylamaya 486 milletvekili katıldı. Oylamada 343 kabul, 139 ret oyu kullanıldı. Oylamada 2 boş, 2 geçersiz oy çıktı.

Teklifin dördüncü maddesiyle, Anayasanın “TBMM'nin Seçim Dönemi” başlıklı maddesi, “TBMM ve Cumhurbaşkanının Seçim Dönemi” olarak değişiyor.

Teklife göre, TBMM seçimleri 4 yılda değil, 5 yılda bir yapılacak. Cumhurbaşkanı seçimleri de TBMM seçimleri gibi 5 yılda bir olacak ve seçmenler, iki seçim için aynı gün sandığa gidilecek. Süresi biten milletvekili yeniden seçilebilecek. Cumhurbaşkanı seçiminde birinci oylamada gerekli çoğunluğun sağlanamaması halinde, belirtilen usule göre ikinci oylama yapılacak.

Bu düzenleme birlikte yapılacak ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ilişkin takvimin başladığı tarihte yürürlüğe girmektedir.

5.MADDE NEDİR?

TBMM'nin görevleri yeniden düzenlenerek, erkler ayrılığının ve bakanlar kurulunun kaldırılmasının sonucu olarak yasamanın Bakanlar Kuruluna KHK çıkarma yetkisi verebileceği düzenlemesi ilga edilmektedir.

Genel Kuruldaki gizli oylamaya 354 milletvekili katıldı. Oylamada 343 kabul, 7 ret oyu kullanıldı. Oylamada 3 boş, 1 geçersiz oy çıktı. CHP milletvekilleri oylamaya katılmadı.

Teklifin 5. Maddesinde anayasanın “Türkiye Büyük Millet Meclisinin Görev ve Yetkileri” başlığını taşıyan 87. maddesi değiştiriliyor. Bu görev ve yetkilerden, “Bakanlar Kuruluna belli konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermek” TBMM'den alınmıştır. Diğer görev ve yetkiler aynı kalıyor.

Teklife göre TBMM'nin görev ve yetkileri; kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak; bütçe ve kesin hesap kanun tekliflerini görüşmek ve kabul etmek; para basılmasına ve savaş ilanına karar vermek; milletlerarası antlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak, TBMM üye tam sayısının 3/5 çoğunluğunun kararı ile genel ve özel af ilanına karar vermek ve Anayasanın diğer maddelerinde öngörülen yetkileri kullanmak ve görevleri yerine getirmektir. Bu düzenleme Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin birlikte yapıldığı tarihte yürürlüğe girmektedir.

Bütün yetkiler bir kişide mi toplanıyor? Bu sistem diktatörlüğe gider mi?

Hayır. Başbakanlık makamı 2019 yılından itibaren kalkacağı için, Cumhurbaşkanı Başbakan'ın da yetkilerini üstleniyor. Diğer taraftan yasama ve yargı daha da güçlendiriliyor. Yasama, yürütme ve yargı birbirini denetliyor ve dengeliyor. Artık “millet iktidarı” ve “devlet iktidarı” diye 2 ayrı güç değil, sadece millet iktidarı olacak. Millet in yetki verdiği seçilmişler bu yetkilerini vesayet kurumlarıyla paylaşmayacaklar. Mevcut sistemde Başbakan ya da Cumhurbaşkanı nasıl diktatörlüğe gidemezse, yeni sistemde de gidemez. Cumhurbaşkanı 5 yılda bir seçilecek ve en fazla 2 kez seçilebilecek. Millet Cumhurbaşkanı ve ekibinin icraatını beğenmezse seçimlerde gerekeni yapacak; beğenirse de bir kez daha seçilecek.

6.MADDE NEDİR?

Bilgi edinme ve denetim yolları yeniden düzenleniyor.

Genel Kuruldaki gizli oylamaya 483 milletvekili katıldı. Oylamada 343 kabul, 137 ret oyu kullanıldı. Oylamada 2 boş, 1 geçersiz oy çıktı.

TBMM'nin bilgi edinme ve denetim yollarına ilişkin maddesindeki değişiklik ile yasamanın belli bir konuda Meclis Araştırması yapması, Genel Görüşme açarak Genel Kurulda görüşmesi ve milletvekillerinin, cumhurbaşkanı yardımcılarını ile bakanların cevaplaması istemiyle yazılı soru sorması yeniden düzenleniyor.

Buna göre, TBMM, Meclis Araştırması, Genel Görüşme, Meclis Soruşturması ve Yazılı Soru yollarıyla bilgi edinme ve denetleme yetkisini kullanacak. Gensoru, denetleme yetkisinden çıkarılacak.

7.MADDE NEDİR?

Genel Kuruldaki gizli oylamaya 482 milletvekili katıldı. Oylamada 340 kabul, 136 ret oyu kullanıldı. Oylamada 4 boş, 2 geçersiz oy çıktı.

Maddeyle, cumhurbaşkanı seçilen kişinin partisiyle ilişkisinin kesilmesine yönelik düzenleme kaldırılıyor. Böylelikle doğrudan halk tarafından seçilen ve siyasal bir kişilik olan cumhurbaşkanının, partisiyle ilişkisinin kesilmesine dair hüküm yürürlükten kaldırılan ilga normunun, halk oylamasında kabulü akabinde yürürlüğe girmesi anında bir siyasi partiyle ilişki kurması mümkün hale getiriliyor.

TÜRKİYE'NİN REJİM SORUNU YOKTUR

Türkiye'nin rejim sorunu, Başbakan Sn. Binali Yıldırım'ın vurguladığı gibi 1923'te bitmiştir. Cumhuriyet, Milletimizin en kıymetli kazanımıdır. Ve Türkiye'nin rejimi demokratik bir cumhuriyettir. Demokratik cumhuriyetlerin genel olarak üç tür hükümet modeli vardır: Parlamenter hükümet modeli, Başkanlık ve yarı başkanlık hükümet modelleri. Hükümet sistemleri-modelleri prototip değildir. Ülkeler, dünya ve ulusal uygulamaları dikkate alarak, geçmişin birikim ve pratiklerini gözetecek. Millete ait egemenliğin nasıl somutlaşacağını, pozitif kurullarla şekillendirirler. Bu bakımdan teklifle, başkanlık yürütme modelinin, 'Cumhurbaşkanlığı Sistemi' olarak isimlendirilmesi, son derece isabetli bulunmaktadır. Gerçekten bu tanım, 'başkanlığı' aşkın daha kuşatıcı bir içeriğe sahiptir. Devlet Başkanı, devletin başıdır. Devlet dediğimiz yönetim aygıtını, Millet inşa eder. Cumhurbaşkanı ise, Cumhuriyetin- Millet'in başı demektir.

Cumhurbaşkanı Meclis'e ihtiyaç duymadan istediği her yasa'yı çıkarabilir mi?

Hayır. Mevcut sistemde Başbakan ve Bakanlar Kurulu'na verilen Kanun Hükmünde Kararname yetkisi şimdi Cumhurbaşkanı'na veriliyor. Cumhurbaşkanı her konuda kararname çıkaramıyor. Ayrıca TBMM'nin aynı konudaki kanunları kararnameleri geçersiz kalıyor. TBMM benzer bir kanun çıkardığında Cumhurbaşkanlığının teklifi geçersiz kalıyor.

YAVUZ ALTIPARMAK
Şiran Belediye Başkanı

“Koalisyonlar zayıflık demektir. Ülkemizde belirsizlik içinde olan sistemin koalisyonlardan kurtulması için değişen anayasa maddelerini onaylıyoruz. Güçlü bir Türkiye için her zaman tek iktidar şart. Daha önceki anayasa maddeleri ile bunu sağlamak mümkün değildi.

Artık aydınlık bir geleceğe hep birlikte yürüyecek, Güçlü bir Türkiye’yi hep birlikte oluşturacağız.”

8.MADDE NEDİR?

Cumhurbaşkanının devletin başı olduğu, yürütme yetkisinin cumhurbaşkanına ait olduğu belirtiliyor.

Genel Kuruldaki gizli oylamaya 481 milletvekili katıldı. Oylamada 340 kabul, 135 ret oyu kullanıldı, 5 boş, 1 de geçersiz oy çıktı. Düzenlemeyle, Anayasanın “cumhurbaşkanının görev ve yetkilerine” ilişkin maddede değişiklik yapılıyor ve cumhurbaşkanına, “devlet başkanı” sıfatı getiriliyor. Devletin başı olan cumhurbaşkanına, yürütme yetkisi de veriliyor. Cumhurbaşkanı, “devlet başkanı” sıfatıyla Türkiye Cumhuriyeti’ni ve Türk milletinin birliğini temsil edecek, anayasanın uygulanmasını, devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını sağlayacak. Gerekli gördüğü takdirde, yasama yılının ilk günü TBMM’de açılış konuşmasını yapacak. Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında Meclise mesaj verecek. Cumhurbaşkanı, kanunları yayımlayacak ve kanunları tekrar görüşülmek üzere TBMM’ye geri gönderecek. Kanunların, TBMM İçtüzüğü’nün tümünün veya belirli hükümlerinin anayasaya şekil veya esas bakımından aykırı oldukları gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinde iptal davası açacak.

9.MADDE NEDİR?

Cumhurbaşkanının yargılanma usulü 3 aşamalı olarak düzenlenmiş, yüce divanda seçilmeye engel bir suçtan dolayı mahkum edilmesi halinde görevinin sona ereceği belirtiliyor.

TBMM Genel Kurulunda, anayasa değişikliği teklifinin dokuzuncu maddesine 343 kabul, 137 ret oyu verildi. Söz konusu maddeyle, Cumhurbaşkanı hakkında, bir suç işlediği iddiasıyla TBMM üye tamsayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilecek. Meclis, önergeyi en geç bir ay içinde görüşüp ve üye tamsayısının beşte üçünün gizli oyuyla soruşturma açılmasına karar verecek. Soruşturma açılmasına karar verilmesi halinde, Meclis’teki siyasi partilerin, güçleri oranında komisyona verebilecekleri üye sayısının üç katı olarak gösterecekleri adaylar arasından her siyasi parti için ayrı ayrı ad çekme suretiyle kurulacak 15 kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılacak. Komisyon, soruşturma sonucunu belirten raporunu iki ay içinde Meclis Başkanlığına sunacak. Soruşturmanın bu sürede bitirilememesi halinde, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilecek.

YÜRÜTMİYİ İKİ BAŞLI OLMaktan KURTARMAK GEREKİR

Anayasa değişikliğinin en önemli özelliği, yürütme yetkisini iki başlı olmaktan çıkarmasıdır. Cumhurbaşkanının halkoyu ile seçilmesi nedeniyle halka karşı siyasi sorumluluğunun bulunması ve geniş icrai yetkileri nedeniyle gelecekte, yürütmenin diğer tarafı olan Başbakan ve Bakanlar Kurulu ile yaşanabilecek muhtemel devlet krizini ortadan kaldıran bir değişikliktir.

Değişiklik teklifine göre Yürütme yetkisi halkoyu ile seçilen Cumhurbaşkanına ait olacaktır. Cumhurbaşkanı bu yetkisini yardımcıları ve parlamento dışından atayacağı bakanlar ile kullanacaktır. Yasama yetkisi ise münhasıran Meclis’te olacaktır. Cumhurbaşkanının, yasa teklif etme yetkisi olmayacaktır. Yasama yürütmeden tamamen ayrı, Kuvvetler ayrılığı ilkesine daha uygun bir hükümet sistemi öngörülmektedir.

Cumhurbaşkanı yargılanamıyor mu ?

Hayır. Tam tersine, bugün, mevcut sistemde Cumhurbaşkanı yargılanamıyor ve tamamen denetimsiz. Yapılan düzenleme ile Cumhurbaşkanı’na yargı yolu da açılıyor. Üstelik Yüce Divan yolunu açmak, mevcut sisteme göre daha da kolaylaşıyor.

ŞERİF AYGÜN
Köse Belediye Başkanı

“Anayasa değişikliği ülke yönetiminde zaman ekonomisi sağlayacak. Yani işler daha kısa sürede halledilecek. Bürokrasiyle siyaset arasındaki ayrışma ortadan kalkacak. Sistem didişmeyi, çift başlılığı ortadan kaldırarak kararların daha hızlı verilmesini sağlayacak.

Anayasa değişikliğinin, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum.”

10. MADDE NEDİR?

Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanların cumhurbaşkanı tarafından atanmaları ve görevden alınmaları esas benimsenmiştir.

TBMM Genel Kurulunda 10. maddenin gizli oylamasına 483 milletvekili katıldı. Oylamada 343 kabul, 135 ret oyu kullanıldı, 3 oy boş çıkarken, 2 oy da geçersiz sayıldı.

Teklifin onuncu maddesiyle: “Cumhurbaşkanına vekillik etme” başlıklı Anayasa'nın 106. maddesi değiştirilmiştir. Madde, “Cumhurbaşkanı yardımcısı, cumhurbaşkanına vekâlet ve bakanlar” başlığı altında düzenleniyor.

Düzenlemede yetki ve sorumluluk dengesi bakımından, Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanları, cumhurbaşkanı tarafından atanıp görevden alınabilecek.

Cumhurbaşkanı, seçilmesinin ardından bir ya da daha fazla yardımcısı atayabilecek. Cumhurbaşkanlığı makamının boşalması ya da cumhurbaşkanının hastalık, yurtdışına çıkma gibi geçici olarak görevinden ayrılması halinde, yardımcısı cumhurbaşkanına vekâlet edecek ve onun yetkilerini kullanacaktır.

Düzenleme uyarınca, genel seçime 1 yıl ve daha az kalmış olması halinde TBMM seçimi ile cumhurbaşkanı seçimi de yenilenir. 1 yıldan fazla kalmışsa seçilen cumhurbaşkanı TBMM seçim tarihine kadar görevine devam eder. TBMM genel seçimleri yapılırken tekrar cumhurbaşkanı seçimi yapılır.

Cumhurbaşkanının, TBMM üyelerini cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan olarak ataması mümkündür. Bu durumda milletvekillerinin vekillik vasfı sona erecektir.

Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanları hakkında, görevleri ile ilgili suç işledikleri iddiasıyla TBMM üye tamsayısının salt çoğunluğuyla verilecek önergeyle soruşturma açılması mümkündür. Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanlar hakkında üye tamsayısının 3/5'inin gizli oyuyla soruşturma açılmasına karar verilebilir.

Değişiklik teklifi uyarınca, soruşturma Anayasada belirtilen usulde oluşturulan komisyon aracılığıyla gerçekleştirilecektir. Komisyon raporu genel kurulda görüşülür. TBMM'nin 2/3'sinin yazılı oyuyla Yüce Divan'a sevk kararı alınabilir. Yüce divanda seçilmeye engel bir suçtan mahkûmiyet gerçekleşirse bu kişilerin görevi sona erer.

Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanların, görevleriyle ilgili olmayan suçlarda ise yasama dokunulmazlığı bulunmaktadır.

Bu düzenleme Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin birlikte yapıldığı tarihte yürürlüğe girmektedir.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE TARAFSIZLIĞI GÜÇLENDİRİLİYOR

Anayasa değişikliği teklifi ile yargı alanında da önemli değişiklikler yapılmaktadır. öncelikle Yargı bağımsızlığı ilkesine “tarafsızlığı” şeklinde ekleme yapılarak yargının tarafsızlığına ayrıca vurgu yapılmaktadır. 2010 anayasa değişikliği ile HSYK seçim usulünde yapılan düzenlemeler sonucu ilk derece mahkemelerinde yapılan seçimler yargıda gruplaşmalara neden olmuştur. Oysa kanun koyucu HSYK'nın çoğulcu bir yapıda olmasını istemişken, Anayasa mahkemesinin seçim usulüne ilişkin maddedeki iptali nedeniyle, liste usulüne dönülerek çoğunlukçu bir yapı ortaya çıkmış ve bu da yargı darbesine varıncaya kadar büyük sorunlara yol açmış, ilk derece mahkemelerinde gruplaşmalara sebep olmuştur. Bu nedenle HSYK seçim usulünde değişiklik yapılması zorunludur. Anayasa değişikliği ile HSYK üye sayısı 22'den 12'ye düşürülmekte, 5'i Cumhurbaşkanı, 6'sı da TBMM tarafından seçilecektir. Anayasa Mahkemesindeki asker kökenli üyeler de çıkarılarak AYM üye sayısı 17'den 15'e düşürülmekte olup, bu da sivilleşme adına önemli bir adımdır.

Yargı mensuplarını Cumhurbaşkanı mı belirleyecek?

Hayır Mevcut durumda HSYK'nın 22 üyesi var. Cumhurbaşkanı bu 22 üyenin 4'ünü seçiyor, TBMM hiç seçmiyor. Yeni düzenlemeyle üye sayısı 13 oluyor; 4'ünü Cumhurbaşkanı, 7'sini TBMM seçiyor.

NİDAİ KÖROĞLU
Torun Belediye Başkanı

Milli irade terini darbelerin soğuk nefesine kurban edilmeyeceği bir Türkiye, güçlü yönetimi ile büyük projelerle kendinden emin bir şekilde attığı her adımı ensesinde korkuyla hisseden tüm güçlere karşı, ülkenin seçilmiş Cumhurbaşkanı'na hakaretin, haya ve edebin sınırlarını aşan herkes için ve Sırtını terörle kaşıyıp dağa dayayanları sevin-dirmemek için "Evet", bu topraklardaki kardeşlik secdesine başımı dayayıp kal-leşleri bertaraf etmek için "Evet", Akif'in istiklaline dimdik Mısra olan 15 Temmuz şehadeti aşkına "Evet" diyeceğim.

11. MADDE NEDİR?

Değişiklik teklifi ile Parlamenter sistemde var olan hükümetin kurulamaması ya da güvenoyu alamaması olasılıkları bertaraf ediliyor. Cumhurbaşkanı tek başına, TBMM ise üye tam sayısının 3/5 çoğunluğuyla seçimlerin yenilenmesi kararı verebilecek. Böylece sistem tıkanıklıkları durumunda tekrar milli iradeye gidilebilecektir.

TBMM Genel Kurulunda, teklifin 11. maddesinin gizli oylamasına 483 milletvekili katıldı. Oylamada 341 kabul, 134 ret oyu kullanıldı, 1 oy çekimser sayıldı, 5 oy boş, 2 oy geçersiz çıktı.

Teklifin 11. maddesine göre, TBMM, üye tam sayısının 5'te 3 çoğunluğu ile seçimlerin yenilenmesine karar verilebilecek. TBMM genel seçimi ile cumhurbaşkanı seçimi birlikte yapılacak. Cumhurbaşkanının seçimlerin yenilenmesine karar vermesi halinde TBMM genel seçimi ile cumhurbaşkanı seçimi birlikte gerçekleştirilecek. Cumhurbaşkanının ikinci döneminde Meclis tarafından seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi durumunda cumhurbaşkanı bir kez daha aday olabilecek. Seçimlerinin birlikte yenilenmesine karar verilen Meclisin ve cumhurbaşkanının yetki ve görevleri, yeni Meclisin ve cumhurbaşkanının görevi başlamasına kadar devam edecek. Bu şekilde seçilen Meclis ve cumhurbaşkanının görev süreleri de 5 yıl olacak.

12. MADDE NEDİR?

Olağanüstü hal yönetimi, tek maddede düzenlenmiştir. Sıkıyönetim uygulamaları Anayasadan çıkarılmıştır. OHAL ilan etme yetkisi, cumhurbaşkanına tanınmıştır.

Genel Kurulda, teklifin 12. maddesinin gizli oylamasına 482 milletvekili katıldı. Oylamada 344 kabul, 133 ret oyu kullanıldı, 2 oy boş, 3 oy geçersiz çıktı. Teklifin on ikinci maddesiyle; "Tabii afet ve ağır ekonomik bunalım sebebiyle olağanüstü hal ilanı" başlıklı Anayasamızın 119. maddesi başlığıyla birlikte değiştirilmiştir.

"Olağanüstü Hal Yönetimi" başlığı altında Cumhurbaşkanına OHAL ilan etme yetkisi verilmiştir. Buna göre Cumhurbaşkanı, OHAL savaş hali, savaş gerektirecek bir durumun baş göstermesi, ayaklanma olması veya vatan veya cumhuriyete karşı kuvvetli ya da eylemli bir kalkışmanın bulunması ya da ülke ya da milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması, tabii afet, tehlikeli salgın hastalıklar, ağır ekonomik bunalım hallerinde yurdun tamamı ya da belirli bir bölgesinde OHAL ilan edebilir. OHAL 6 ayı geçmemek üzere ilan edilir. Meclis gerektiği takdirde OHAL süresini kısaltabilir, uzatabilir, OHAL'i kaldırabilir. OHAL Cumhurbaşkanının talebiyle TBMM tarafından her defasında 4 ayı geçmemek üzere uzatılabilir. Savaş hallerinde bu 4 ay koşulu aranmaz. OHAL dönemlerinde vatandaşlar için getirilecek para, mal ve çalışma yükümlülükleri ve temel hak ve özgürlüklerin nasıl sınırlanacağı ya da durdurulacağı meselesi kanunla düzenlenir.

Cumhurbaşkanı OHAL döneminde OHAL'in gerekli kıldığı konularda cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir. Bu kararnameler kanun hükmünde olup Resmi Gazetede yayınlanarak aynı gün meclis onayına sunulur. Savaş ve mücbir sebeple TBMM'nin toplanamaması hariç olmak üzere OHAL döneminde çıkarılan cumhurbaşkanlığı kararnameleri 1 ay içinde TBMM'de görüşülür ve karara bağlanır. Aksi halde kendiliğinden yürürlükten kalkar. Bu düzenleme Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin birlikte yapıldığı tarihte yürürlüğe girmektedir.

ÜLKEMİZDE CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMLERİ KRİZLERLE ANILMAKTADIR

1982 Anayasası öncesinde de sonrasında da Cumhurbaşkanlığı seçimleri, siyasi tarihimizde krizlerle muhtıralarla, darbelerle, bildirilerle anılmaktadır. Çünkü seçilmişlerin üzerinde vesayet rolü oynayacak aday üzerinde uzlaşmadığında Cumhurbaşkanı adayları tehditlerle adaylıktan vazgeçirilmiş, meclisin Cumhurbaşkanı seçmemesi için gerekli her türlü manevralar yapılmış, hukuk skandalları ile seçimler engellenmeye çalışılarak, siyaset kurumu Cumhurbaşkanını seçemiyor gerekçesi ile Cumhurbaşkanlığı seçimleri darbelerin gerekçesi yapılmıştır.

TBMM'nin önemi mi azalacak? Yetkileri mi kasıtlanacak?

Hayır. Tam tersine, yeni sistemle TBMM daha da güç kazanıyor. TBMM Hükümetin vesayetinden kurtuluyor. Bürokratların hazırlayıp bakanların sunduğu "tasarı" kavramı tarih oluyor; artık bizzat vekillerce hazırlanan "teklif" dönemine geçiliyor. Censoru ve sözlü soru dışında Meclis'in tüm görevleri de muhafaza ediliyor.

13. MADDE NEDİR?

Savaş hali dışında, disiplin mahkemeleri hariç askeri mahkemelerin kurulamayacağı düzenlemesi getirilmiştir.

Genel Kurulda, teklifin 13. maddesinin gizli oylamasına 482 milletvekili katıldı. Oylamada 343 kabul, 133 ret oyu kullanıldı, 1 oy çekimser, 3 oy boş çıktı, 2 oy geçersiz sayıldı.

Teklifin 13. maddesine göre, disiplin mahkemeleri dışında askeri mahkemeler kurulamayacak. Ancak savaş halinde asker kişilerin görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevli askeri mahkemeler kurulabilecek. Bu düzenleme yayımı tarihinde yürürlüğe girmektedir.

14. MADDE NEDİR?

Teklifin 14. maddesinde Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun yapısında değişikliğe gidiliyor.

TBMM Genel Kurulunda, teklifin 14. maddesinin gizli oylamasına 483 milletvekili katıldı. Oylamada 341 kabul, 133 ret oyu kullanıldı, 4 oy boş, 4 oy geçersiz, 1 oy çekimser çıktı.

Maddeye göre, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun adı, Hakimler ve Savcılar Kurulu şeklinde değişecek. Kurulun üye sayısı 13, daire sayısı 2 olacak. Kurula Adalet Bakanı başkanlık edecek ve Adalet Bakanlığı Müsteşarı da kurulun tabii üyesi olarak görev yapacak. Kurulun 3 üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş adli yargı hakim ve savcılar arasında, 1 üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş idari yargı hakim ve savcılar arasında cumhurbaşkanınca; 3 üyesi Yargıtay üyeleri, 1 üyesi Danıştay üyeleri, 3 üyesi nitelikleri kanunda belirtilen yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasında TBMM tarafından seçilecek.

Öğretim üyeleri ile avukatlar arasında seçilen üyelere, en az birinin öğretim üyesi ve en az birinin de avukat olması gerekecek. Kurulun TBMM tarafından seçilecek üyeliklerine ilişkin başvurular, Meclis Başkanlığına yapılacak. Başkanlık, başvuruları Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyona gönderecek. Komisyon, her bir üyelik için 3 adayı, üye tam sayısının 3'te 2 çoğunluğuyla belirleyecek. Birinci oylamada aday belirleme işleminin sonuçlandırılmaması halinde ikinci oylamada üye tam sayısının 5'te 3 çoğunluğu aranacak. Bu oylamada da aday belirlenemediği takdirde her bir üyelik için en çok oyu alan 2 aday arasında ad çekme usulüyle aday belirleme işlemi tamamlanacak. TBMM, Komisyon tarafından belirlenen adaylar arasından, her bir üye için ayrı ayrı gizli oyla seçim yapacak. Birinci oylamada üye tam sayısının 3'te 2 çoğunluğu; bu oylamada seçimin sonuçlandırılmaması halinde, ikinci oylamada üye tam sayısının 5'te 3 çoğunluğu aranacak. İkinci oylamada da üye seçilemediği takdirde en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulüyle üye seçimi tamamlanacak. Üyeler, 4 yıl için seçilecek. Süresi biten üyeler bir kez daha seçilebilecek. Kurul üyeliği seçimi, üyelerin görev süresinin dolmasından önceki 30 gün içinde yapılacak. Seçilen üyelerin görev süreleri dolmadan kurul üyeliğinin boşalması durumunda, bunu takip eden 30 gün içinde yeni üyelerin seçimi yapılacak.

Cumhurbaşkanı Meclis'i feshetme yetkisine sahip oluyor.

Cumhurbaşkanı ve TBMM, karşılıklı olarak seçimleri yenileme hakkına sahip olacaklar. Yani Cumhurbaşkanı'nda olan yetki TBMM'de de olacak. Seçimler de birlikte yenilenecek. Yani seçim kararı alan taraf, kendisini de seçime götürmüş olacak.

367 DAYATMASI VE CUMHURBAŞKANI'NIN HALKOYU İLE SEÇİLMESİ

11. Cumhurbaşkanının seçimi öncesinde de Çankaya üzerinden vesayet kurgulamaya alışık çevreleri yine bir telaş sarmış, "Tehlikenin farkında mısınız" sloganları ile yapılan mitingler, 27 Nisan bildirisi ve 367 şartının dikte edilmesi karşısında dik duran AK Parti iktidarı, Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinin kriz olmaktan çıkarılması için Anayasa değişikliği yolunu açarak, Cumhurbaşkanının halkoyu ile seçilmesini sağlamıştır.

Yapılan halkoylamasında Milletimiz, "Bundan sonra Cumhurbaşkanını ben seçeceğim, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin kriz olmasını istemiyorum" diyerek bir demokrasi reformuna imza atmıştır. Ve bunun da ilk uygulamasını 10 Ağustos 2014'te, Recep Tayyip Erdoğan'ı ilk turda Türkiye Cumhuriyeti'nin halkoyu ile seçilen ilk Cumhurbaşkanı yaparak göstermiştir.

15. MADDE NEDİR?

Bütçe ve kesin hesap hükümleri tek maddede toplanıyor.

TBMM Genel Kurulunda, anayasa değişikliği teklifinin, bütçe ve kesin hesapla ilgili 15. maddesine 341 kabul, 134 ret oyu verildi.

Teklifin on beşinci maddesiyle; "Bütçenin hazırlanması ve uygulanması" başlığını taşıyan Anayasanın 161. maddesi değiştirilmiştir. Maddenin "bütçe" olan başlığı "bütçe ve kesin hesap" olarak değiştirilmiştir.

Kamu idareleri (önceki düzenlemede devlet) ve kamu iktisadi teşebbüsleri dışındaki kamu tüzel kişilerinin harcamalarının yıllık bütçelerle yapılması usulü getirilmiştir.

Değişiklik uyarınca Bütçe kanun teklifi, cumhurbaşkanı tarafından TBMM'ne sunulur. Teklif, komisyonda ve genel kurulda görüşülmesinin ardından karara bağlanır. Aksi durumda bir önceki yılın bütçesi yeniden değerlendirme oranına göre arttırılarak yürürlüğe koyulur.

TBMM üyeleri, genel kurulda kamu idare bütçeleri hakkındaki görüşlerini açıklar ancak gider artırıcı, gelir azaltıcı önerilerde bulunamazlar. Kanuna merkezi yönetim bütçesiyle belirlenen harcanabilecek tutarın cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle aşılabileceğine dair yasa hükmü getirilemez. Değişiklik gereği, merkezi yönetim kesin hesap kanunu teklifi de cumhurbaşkanı tarafından TBMM'ne sunulur. İlgili olduğu mali yılın sonundan başlayarak en geç 6 ay sonra iletilir. Sayıştay 75 gün içinde kanunla ilgili genel uygunluk bildirimini TBMM'ye sunar. Kanun bütçe kanunuyla birlikte karara bağlanır. Bu düzenleme Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin birlikte yapıldığı tarihte yürürlüğe girmektedir.

Milletvekillerinin önemi azalacak mı?

Tam tersine milletvekilleri daha da güçlenecek. Millete hesap verme konumunda olan Cumhurbaşkanı ve milletvekilleri, bakanları ve bürokratları değil, milleti gözetecekler. Başka partiler de iktidara gelseler, başarılı olmak ve tekrar seçilebilmek için bunu yapmak zorunda kalacaklar. Milletvekilleri daha çok icra makamını denetleme pozisyonunda olacaklar.

2007 ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ HÜKÜMET SİSTEMİNİ BAŞKANLIK SİSTEMİNE YAKLAŞTIRMIŞTIR

2007 yılında gerçekleştirilen Anayasa değişikliği ile Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri ile, yasama ile yürütme arasındaki ilişkileri düzenleyen hükümlerde bir değişiklik yapılmamış olması, Cumhurbaşkanı'na tanınan yetkiler nedeniyle zaten "zayıf parlamenter sistem" olarak anılan hükümet sistemimizi "yarı-başkanlık sistemine" çevirmiş, "başkanlık sistemine" yaklaştırmıştır.

16. MADDE NEDİR?

TBMM Genel Kurulunda, teklifin 16. maddesinin gizli oylamasına 482 milletvekili katıldı. Oylamada 341 kabul, 134 ret oyu kullanıldı, 3 oy boş, 3 oy geçersiz, 1 oy çekimser çıktı.

Teklifin 16. maddesiyle, önerilen hükümet sistemine uyum için anayasanın farklı maddelerinde bulunan bazı ibareler değiştiriliyor ya da metinden çıkarılıyor. Askeri Mahkemeler ile ilgili düzenlemeler yapılıyor. Yürütme yetkisi ve görevi, Cumhurbaşkanı tarafından anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılacak ve yerine getirilecek ibaresi ekleniyor. Bakanlar kurulu kaldırılıyor. MGK'nın yapısı düzenleniyor.

BUGÜN UYUM VAR, SİSTEM KRİZİ YOK

Günümüzde sistem krizinin olmamasının nedeni, Cumhurbaşkanımızın kurucu lideri olduğu AK Parti'nin parlamentoda çoğunlukta olması. Başbakanımızla uyumlu bir çalışma sergilenmesidir. Şu andaki uyumun sonsuza kadar devam edeceğini düşünebilir miyiz? Farklı bir siyasal tabloda çıkması muhtemel gerilimlerin anayasal mekanizmalar içinde çözümü çok zor olacaktır. Parlamenter sistemde bile 2001'de Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer ile Başbakan Bülent Ecevit arasında çıkan gerilimin ülke ekonomisine nelere mal olduğunu unutmamamız gerekir.

Halkın seçtiği ve yürütme ile ilgili yetkileri olan Cumhurbaşkanı ile yürütmenin başında bulunan halkın seçtiği Başbakan adeta bir arabanın direksiyonundaki iki şoför gibidir. Farklı siyasal eğilimlerde oldukları ya da aralarında uyum olmadığı takdirde direksiyonun farklı taraflara çevrilmesi durumunda o arabanın devrilmesi mukadderdir.

Koalisyonlar devri kapanıyor, icra tek elde toplanıyor.

1960'dan bu güne kadar 43 yılda 51 hükümet kurulmuştur. Ortalama hükümet süresi 10 ay olmuştur. Genel bakaşla Türkiye istikrarsız bir ülke gibi gözükmektedir. Yıkılan hükümetlerin genel problemi de icradaki çift başlılık olmuştur. Bu sistemle bütün bu ihtimaller son buluyor. Ülke daha kararlı ve istikrarlı bir hale geliyor.

BİRLİK VE BERABERLİKLE REKOR "EVET"

Eyüphan ÖZYURT

Okuduğunuz bu projede yeni sistem ve anayasa değişiklikleri konusunda detaylı bilgi vermek istedik. Sistemi ve değişiklikleri etraflıca okuyunca "hayır" diyecek bir yan bulamıyorsunuz zaten. Hatta öyle bir yanı var ki akla mantığa dokunan: "ben muhalefet partisi olsam bu sistemi meclise ben teklif ederdim" diyesiniz geliyor. Çünkü Mutlak Gücü elinde bulundurduğunu iddia ettikleri Cumhurbaşkanlığı makamı kendisini yargılanmaya ve sorgulanmaya açıyor. Bugüne kadar "diktatör" diye nitelendirdikleri Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ı diktatörlüğü getirmekle suçluyorlar.

Madem diktatördü neden diktatörlüğü getirsin? Kısaca Muhalefette kalmayı tercih edenlerin herhangi bir bahane bulamadıkları bu yasa değişimlerine karşı

olmak için karşı çıktıkları o kadar belli ki diyecek kelimeleri kalmadı. En yakınlarımız da ki "hayır" verecek eşinize dostunuza sorun bakalım sizlere ne cevap verecekler...

Ciddi mana da her noktasına katıldığımız ve desteklediğimiz bu yasaları önce Devletimizin bekası sonra milletimizin hakimiyetinin baki kalması için gönülden savunuyoruz. Evet de diyen Hayır da diyen bizim vatandaşımızdır. Kimseyi "hayır" diyor diye vatan haini ilan etmeye hakkımız yoktur. Sadece iyi okuyup anlamamız gereken ve biraz daha, kendimizi değil gelecek nesilleri düşünerek karar vermemiz gereken bir anayasa teklifi olduğunu görmemiz gerekir.

1980 sonrası doğan nesiller koalisyon, erken seçim, kavga gürültü ve sifıra inen siyasi ahlak olgularını yaşayarak öğrenmiştir. Bu sistemle gelecek nesillerimize, krizlerde doğan nesillerin rahat yetiştirmek istedikleri nesillere bırakacakları en büyük miras

olacaktır. "Krizsiz ve Kararlı bir Türkiye" için tek yol; devrim niteliğindeki bu anayasa teklifidir.

Muhalefet Partilerinin aslında getirmeleri gereken bu denetimli güç dengeleri sistemini sırf AK Parti ve MHP getirdi diye muhalefet etmekle bir yere varılmıyor. Diktatörlüğün önünü tıka-yacak, koalisyonlar ve belirsizlikler devrini kapatacak bu sisteme hangi partili olursanız olun ülkemizin geleceği için "EVET" demeliyiz.

İnanıyorum ki Gümüşhane'mizde bu değişiklik teklifi rekor oyla geçecektir. Bu teklifi destekleyen iki parti olan Ak Parti ve Milliyetçi Hareket Partisi şehrimizin en büyük oranda oy desteği verdiği iki partimizdir. Yürütülecek birlik ve beraberlik içinde bir kampanya ile Türkiye rekorunu kırmak yüksek ihtimal dahilindedir. Rehavete ve özgüvene yenilmeden kapı kapı gezip bu değişiklikleri herkese anlatmalıyız. Anlatmalıyız ki hem isteyerek hem de bilerek

gelen "EVET" oyları şehrimizin itibarını üst sıralara taşıyım...

Ülkemizin bekası için yapılan bu anayasa değişikliklerinde emeği geçen; başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, Başbakanımız Binali Yıldırım, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli ve iki partimize ait değerli milletvekillerimize şükranlarımızı sunarım. Ülkenin geleceği adına attıkları tarihi adımı unuttur-mamakta bizim görevimizdir.

Öte yandan projemize fikirleriyle katılan ve destekleyen değerli Belediye Başkanlarımıza da teşekkür ediyoruz. Her ilçede birbirinden güzel ve imkanlar dahilinde en iyisini yapmaya çalışan başkanlarımızın aslında en büyük projeleri olan "15 Temmuz" a yaptıkları yatırımdan sonra en büyük ikinci yatırımları olacak "Referandum Evet" yatırımlarında kolaylıklar dilerim. Her ilçemizden rekor oylar dileyerek Gümüşhane'mize saygılarımızı sunuyoruz.

17. MADDE NEDİR?

TBMM Genel Kurulunda, anayasa değişikliği teklifinin 17. maddesine 342 kabul, 135 ret oyu verildi.

Bu madde uyarınca, TBMM'nin bir sonraki seçimi ve cumhurbaşkanı seçimi, 3 Kasım 2019 tarihinde yapılacaktır.

Seçimin yapılacağı güne kadar milletvekillerinin ve cumhurbaşkanının görevi devam edecek. Meclisin seçim kararı alması halinde, 27'nci Yasama Dönemi Milletvekili Genel Seçimi, cumhurbaşkanı seçimiyle beraber yapılacaktır.

18. MADDE NEDİR?

TBMM Genel Kurulunda, teklifin 18'inci maddesinin gizli oylamasına 481 milletvekili katıldı. Oylamada 344 kabul, 131 ret oyu kullanıldı, 2 oy boş, 3 oy geçersiz ve 1 oy da çekimser çıktı.

Maddeye göre, "Cumhurbaşkanı seçilene, varsa partisi ile ilişkisi kesileceğine" dair hükmün kaldırılması, değişikliğin yayımı tarihinde; mevcut anayasada Bakanlar Kurulu, sıkıyönetim, tasarı, kanun hükmünde kararname, Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi ibarelerinin kaldırılmasına dair değişiklikler de TBMM ve cumhurbaşkanı seçimleri sonucunda cumhurbaşkanının görevi başladığı tarihte yürürlüğe girecek.

ANAYASA'DA MÜMKÜN OLANA UYGUN YÜRÜTME MODELİ BELİRLEMELİ ZORUNLUDUR

O nedenle, ya Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesine ilişkin anayasa hükmünü değiştirmemiz gerekecek ki bu mümkün değildir. Milletimiz, "Bu yetkiyi ben kullanacağım, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin kriz vesilesi yapılmasını istemiyorum" diyerek bu yetkiyi uhdesine almıştır. Bu yetkinin geri alınması mümkün olamayacağına göre: Yapacağımız iş Anayasa'da Cumhurbaşkanlığı konumuna uygun bir hükümet modelini belirlemek zorundayız.

Kuvvetler ayrılığı ilkesine uyuyor mu?

Demokrasi ve Cumhuriyetin en bariz özelliği, Yasama-yürütme ve yargının birbirinden bağımsız olması yani hepimizin mutabık olduğu "kuvvetler ayrılığı" ilkesidir. Yürütme'nin yasamanın içinden çıktığı parlamenter sistemde kuvvetler ayrılığı zayıftır. Yürütmenin ayrı, yasamanın ayrı seçildiği Başkanlık sistemi ise kuvvetler ayrılığı ilkesine en uygun sistemdir.

Ustaođlu Grup

“Darbeci zihniyete milletçe verilecek en güzel cevap, demokratik ve özgürlükçü yeni bir anayasa yapmaktır. Yeni anayasa ile sistem tartışmaları geride bırakılarak Cumhuriyetimiz ve demokrasimizin daha güçlü hale gelmesi sağlanacaktır. İnsan haklarına dayanan demokratik hukuk devletini tüm kurum ve kuruluşlarıyla tesis eden yeni bir anayasayı millet olarak hep birlikte desteklemek, Güçlü Türkiye yolunda atacağımız en önemli adımlardan biri olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün vatandaşlarının, Cumhuriyetimize ve demokrasimize sahip çıkma konusunda birlik, bütünlük içinde olacağına inanıyorum.”

UFUK USTAOĐLU
Yönetim Kurulu Başkanı
Elektrik Mühendisi